

Petersen, K. A. (2023) «Dansk sygepleje, højere uddannelse og sygeplejerskernes forskning : Et studie af danske sygeplejerskers uddannelsesvej fra titlen sygeplejerske/professionsbachelor til forskeruddannelse/ph.d.», Praxeologi – Et kritisk refleksivt blik på sociale praktikker, 5. DOI: 10.15845/praxeologi.v5.4003.

Dansk sygepleje, højere uddannelse og sygeplejerskernes forskning -Et studie af danske sygeplejerskers uddannelsesvej fra titlen sygeplejerske/professionsbachelor til forskeruddannelse/ph.d.

Karin Anna Petersen, Universitetet i Bergen Professor emerita, Sygeplejevidenskab. Mail: kap1951@me.com

Resume

Udviklingen i sygeplejeforskningsområdet i Danmark har ikke tidligere været kortlagt. I Karin Annas Petersens ph.d.-afhandling blev genese og struktur i feltet af akademiske uddannelser og forskning i sygepleje i Danmark perioden 1976 –1997 undersøgt. Med afsæt i Bourdieus feltteori og på baggrund af kandidatspecialer og ph.d.-afhandlinger i perioden 1998 – 2017 undersøges det hvordan indholdet i det fremvoksende sygeplejeforskningsfelt har formet sig.

Metode

Artiklen analyserer hvordan sygeplejerskeforskningen har udviklet sig i perioden 1998 – 2017. Undersøgelsens udgangspunkt er K. A. Petersens Bourdieu-inspirerede arbejde fra 1997. Gennem opgørelser af ph.d.-afhandlingers genstand, videnskabsteoretiske positioner samt forholdet mellem anvendt teori og empiri diskuteres udviklingen: Er ambitionerne fra de tidligere generationer inden for sygeplejevidenskab lykket med at etablere sygeplejevidenskab som et selvstændigt fagområde?

Resultater

Data er dels et eget indsamlet, kvalitativt datasæt baseret på ph.d.-afhandlinger i perioden (N=230) dels en særkørsel baseret på registerdata som fra Danmarks Statistik (N = 351).

Der blev identificeret fire primærområder:

En anvendelsesorienteret videnskab, som retter sig mod anvisninger forsygeplejepraksis (internationalt kendt som 'nursing science').

En anvendelsesorienteret teori ompraksis (bindestregs-teorier som fx sygepleje-pædagogik og sygepleje-sociologi).

En kritisk refleksivitet om sygeplejens praksis rettet mod anvendelse i praksis (filosofisk begrundelse af omsorg som praktik, internationalt kendt som 'caring science').

En kritisk refleksivitet ompraksis generelt set.

Konklusion

Resultatet af undersøgelsen peger på, at de oprindelige ambitioner ikke er lykkedes, idet sygeplejersker også som forskere er underlagt lægens medicinske klinik, lige som tilfældet har været med grunduddannelsen siden klinikens fødsel. Omvendt er der i dag inden for sygeplejeområdet, som i resten af samfundet, uddannet ganske mange ph.d.'er. Fordelingen mellem hvad sygeplejerskerne har studeret, er nogenlunde ensartet perioden igennem, men en markant undtagelse inden for især det sekundære sundhedsområde, som de seneste 10 år tegner sig for hovedandelen af ekspansionen. Derimod synes spørgsmålet om sygeplejevidenskab i sig selv ikke at have tiltrukket opmærksomhed.